

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket ändras temporärt.

Till dem som bedriver jordbruk återbärs punktskatten för lätt brännolja som använts i jordbruket under 2017 tillfälligt förhöjd. Tilläggsåterbäringen är 7,70 cent per liter.

Propositionen hänför sig till tilläggsbudgetpropositionen för 2018.

Lagen avses träda i kraft den 1 maj 2018. Tilläggsåterbäringen betalas i samband med återbäringen av energiskatt för 2017.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
MOTIVERING	3
1 Nuläge.....	3
1.1 Lagstiftning och praxis.....	3
1.2 Lagstiftningen i EU	4
2 Målsättning och föreslagna ändring.....	6
3 Propositionens konsekvenser	7
3.1 Ekonomiska konsekvenser	7
3.2 Konsekvenser för miljön	7
3.3 Konsekvenser för myndigheterna.....	7
4 Beredningen av propositionen	7
5 Ikraftträdande.....	7
LAGFÖRSLAG	9
Lag om temporär ändring av 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket.....	9
BILAGA	10
PARALLELLTEXT	10
Lag om temporär ändring av 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket.....	10

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Den punktskatt som ingår i priset på energiprodukter återbärs till dem som bedriver yrkesmässig växthusodling och jordbruk med stöd av lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006), nedan *lagen om skatteåterbäring inom jordbruket*.

Skatteåterbäring betalas för lätt och tung brännolja, biobrännolja och el som använts i jordbruket och beskattas i Finland.

Med jordbruk avses odling av jordbruks- och trädgårdsväxter, framställning av husdjursprodukter och hållande av animalieproduktionsdjur, biodling, hästhushållning och arealuttag, lagring, förberedelse för saluföring och packning av egenproducerade jordbruks- och trädgårdsprodukter samt spannmålstorkning oberoende av var torkningen äger rum. Med växthusodling avses odling av trädgårdsväxter i en byggnad av bestående karaktär, som är täckt med ljusgenomsläppligt material och som har en värmeanläggning.

Växthus kan skaffa el som beskattas direkt enligt den sänkta skatteklassen II i skattetabell 2 i bilagan till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996), nedan *lagen om elskatt*, varvid växthusen inte får återbäring av energiskatt med stöd av lagen om skatteåterbäring inom jordbruket för den el de använt. De som bedriver yrkesmässig växthusodling får den el de skaffat för växthusens behov enligt skatteklass II, om växthusodlaren har skaffat en separat elmätare för växthuset. Med hjälp av mätaren kan man exakt fakturera den el som förbrukats i växthusen och den el som använts privat. Växthus som drivs yrkesmässigt är dessutom berättigade till återbäring av energiskatt för energiintensiva företag (skattesänkning).

Till övrigt jordbruk betalas skattestödet för el genom att skillnaden mellan skatteklasserna I och II återbärs på ansökan.

I enlighet med linjen i regeringsprogrammet för statsminister Jyrki Katainens regering utsträcktes miljöstyrningen inom energibeskattningen från början av 2014 även till koldioxidutsläpp från lantbrukssektorn, som står utanför utsläppshandeln. Till jordbruket återbärs det belopp som motsvarar energiinnehållsskatten, varvid jordbruket, som en sektor utanför utsläppshandeln, belastas av beloppet av koldioxidskatten. Det gjordes ingen motsvarande ändring i beloppet av skatteåterbäringen för el, eftersom ingen energiinnehålls- eller koldioxidskatt tas ut för el.

Återbäringen av punktskatt på bränslen som använts i jordbruket är direkt knuten till den energiinnehållsskatt som regleras i lagen om punktskatt på flytande bränslen (1274/1994), nedan *lagen om bränsleskatt*. Återbäringen för bränslen är lika stor som den energiinnehållsskatt som regleras i lagen om bränsleskatt. Detta betyder också att de ändringar i energiinnehållsskatten som föreskrivs i lagen om bränsleskatt inte förutsätter någon separat ändring i lagen om skatteåterbäring inom jordbruket. Någon motsvarande koppling har inte gjorts i fråga om elskatten.

För 2016 beviljades sammanlagt 36 544 företag. Det återburna beloppet varierar avsevärt mellan gårdarna, men beloppen är i medeltal små. Den genomsnittliga återbäringen 2016 var cirka 880 euro och cirka 17 900 gårdar betalades 50—500 euro i återbäring.

Återbäringarna av energiskatt inom jordbruket uppgick till sammanlagt cirka 32 miljoner euro för 2016. Växthusens direkta elskattestöd var enligt Naturresursinstitutets strukturstatistik över jordbruket cirka 25 miljoner euro beräknat enligt 2014 års elförbrukning, dvs. energiskattestödet till jordbruket överstiger totalt 50 miljoner euro. Dessutom fick de största växthusen 2016 sammanlagt cirka 1,7 miljoner euro i återbäring av energiskatt till energiintensiva företag.

För 2017 återbärs till jordbruket i punktskatt 7,05 cent per liter för lätt brännolja och biobrännolja och 8,05 cent per kilogram för tung brännolja. Efter återbäringen återstår att betala 15,47 cent per liter i skatt för lätt brännolja och 18,78 cent per kilogram för tung brännolja. För biobrännolja återstår vanligtvis 7,74 cent per liter att betala. Dessutom ska försörjningsberedskapsavgiften betalas. För el återbärs dessutom 1,55 cent per kilowattimme, så i praktiken motsvarar jordbrukets elskatt elskattesats II inom industrin.

Skatteåterbäringarna betalas för skatteåret på ansökan i efterhand, och eftersom statsbudgeten följer kassapincipen påverkar ändringar i återbäringarna av energiskatt inom jordbruket statsbudgeten i huvudsak med ett års fördröjning. Återbäringarna betalas av Skatteförvaltningen. När återbäringsbeloppet ändras betalas återbäringen enligt det gällande återbäringsbeloppet vid förbrukningstidpunkten.

Skatteåterbäring söks skriftligt hos Skatteförvaltningen. Behandlingen av ansökningarna är bunden till jordbrukets inkomstskattedeklarationer och tidtabellerna för dem. Ansökningar som gäller brännolja och el som använts under skatteåret ska lämnas in före utgången av februari månad kalenderåret efter utgången av skatteåret. Samfund och samfälliga förmåner ska dock lämna in sina ansökningar senast fyra månader efter utgången av det skatteår för vilket återbäring söks.

Skatteförvaltningen utför tillsyn som gäller återbäringar av energiskatt en gång om året. Tillsynsperioden pågår från början av juni till slutet av augusti. Under tillsynsbehandlingen undersöker man bland annat att ansökan lämnats in i rätt tid, att sökanden har rätt till återbäring samt att sökanden inte har icke-återbetalda stöd som ska återkrävas och att sökanden inte befinner sig i ekonomiska svårigheter. Återbäringarna betalas till sökandena i september.

1.2 Lagstiftningen i EU

Beskattningen av bränsle och el har harmoniserats genom rådets direktiv 2003/96/EG om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, nedan *energiskattedirektivet*. Till de energiprodukter som avses i energiskattedirektivet hör bland annat motorbensin, dieselolja, biobränslen, lätt och tung brännolja, naturgas, stenkol och elektricitet.

Enligt energiskattedirektivet ska en minimiskatt tas ut för energiprodukter, som medlemsstaterna kan överskrida om de vill. Enligt direktivet är det dessutom möjligt att bevilja skattenedsättning för till exempel bränslen som har bättre miljöegenskaper än andra produkter eller bränslen som finns på marknaden och som används för särskilt angivna specialändamål, såsom i industrin eller jordbruket. Trots att energiskattedirektivet på ovan beskrivet sätt gör det möjligt att stödja till exempel jordbruket genom att sänka skattenivån på lätt brännolja jämfört med hushållen, måste stödåtgärder som riktas mot jordbruket bedömas utifrån bestämmelserna om skattediskriminering samt i synnerhet statligt stöd i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Bestämmelserna om statligt stöd sätter gränser för och ställer krav på användningen av skattenedsättningar, dvs. stöd.

Enligt huvudregeln ska åtgärder som kan betraktas som statligt stöd anmälas till kommissionen innan de vidtas. Syftet med förfarandet med förhandsanmälan är att säkerställa att stöden är förenliga med den gemensamma marknaden och en stödåtgärd kan inte vidtas innan kommissionen har godkänt stödordningen. Det har dock bestämts om undantag från förhandsanmälningsskyldigheten.

Enligt artikel 44 i kommissionens förordning nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden, nedan *gruppundantagsförordningen*, ska stödordningar i form av nedsättning av miljöskatter som uppfyller villkoren i energiskattedirektivet anses vara förenliga med den inre marknaden. De undantas från anmälningsskyldigheten, om de som beviljas skattenedsättningen väljs på grundval av transparenta och objektiva kriterier och ska betala åtminstone den respektive minimiskattenivå som fastställs i energiskattedirektivet. I praktiken betyder detta att när en medlemsstat beviljar stöd ska den försäkra sig om att energiskattedirektivets struktur och miniminivåer de facto iaktas i medlemsstaten. I fråga om stöd som baserar sig på gruppundantagsförordningen ska kommissionen inom 20 vardagar efter att en stödåtgärd trätt i kraft lämna sammanfattande information om stödåtgärden. Om det betalas mera stöd än vad unionens lagstiftning möjliggör är det fråga om olagligt stöd och följden kan vara att stödet jämte räntor återkrävs av stödtagaren.

På energiskattestöd ska utöver artikel 44 tillämpas även de allmänna villkoren i gruppundantagsförordningen. Enligt dem får stöd inte beviljas till exempel företag i ekonomiska svårigheter. Stöd får inte heller betalas till företag som är föremål för oreglerade återbetalningskrav till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden. Medlemsstaten ska även övervaka att dessa allmänna villkor i gruppundantagsförordningen uppfylls, för att medlemsstaten ska kunna införa stödet utan kommissionen förhandsbeslut. Annars kan stödet anses olagligt. Exempelvis ska tillsynen över ekonomiska svårigheter vara åtminstone efterhandskontroll som baserar sig på urval. Dessutom kan av företaget krävas att det i samband med stödansökan lämnar en försäkran om att det inte befinner sig i ekonomiska svårigheter.

Enligt de reviderade riktlinjerna för statligt stöd inom jord- och skogsbruk och landsbygdsområden

2014—2020 ska återbäringen av energiskatt för jordbruk överensstämma med de horisontella bestämmelser som tillämpas på miljöskydd och energisektorn åren 2014—2020, om inte sådant stöd har befriats från anmälningsskyldigheten.

Stödordningen för återbäring av punktskatten på vissa energiprodukter som används inom jordbruket (SA:40798), nedan *återbäring av energiskatt inom jordbruket*, uppfyller kriterierna i gruppundantagsförordningen 651/2014 och är således befriad från förhandsanmälningsskyldigheten. Detta innebär också att till exempel de lägre beloppsgränser för publiceringsskyldighet som anges i gruppundantagsförordningen för jordbruk inte tillämpas på återbäring av energiskatt inom jordbruket. Stödordningen syftar till att sänka nivån på punktskatten på vissa energiprodukter, när dessa används inom primär jordbruksproduktion. Det till kommissionen anmälda årliga maximibeloppet av stöd är 34 miljoner euro. Den nuvarande ordningen för statligt stöd som gäller återbäring av energiskatt inom jordbruket upphör att gälla den 31 december 2020.

Trots att stöd som hör till gruppundantagsförordningens tillämpningsområde är befriat från förhandsanmälningsskyldigheten, utgör stöd som beviljats på grund av den statligt stöd, och införande av det ska på ovannämnt sätt anmälas och rapporteras i efterhand årligen till kommissionen. Kommissionen riktar även andra tillsynsförfaranden mot stöd som omfattas av gruppundantag. Att gruppundantagsförordningen tillämpas på energiskattestöd inom jordbru-

ket betyder också att till exempel de lägre beloppsgränserna för publiceringsskyldighet som anges i gruppundantagsförordningen inte tillämpas på återbäring av energiskatt inom jordbruket.

2 Målsättning och föreslagna ändring

Statsminister Sipiläs regering beslöt under regeringens förhandlingar om den tredje tilläggsbudgetpropositionen för 2017 att jordbrukare som lider av de svåra skördeförhållandena hösten 2017 stöds med 25 miljoner euro för att kompensera de höjda maskin- och torkningskostnaderna.

Avsikten är att genomföra stödet genom systemet för återbäring av energiskatt inom jordbruket som en tilläggsåterbäring av energiskatt av engångsnatur. Tilläggsåterbäringen ska betalas för användningen av lätt brännolja inom jordbruket 2017. Av de energikällor som omfattas av återbäringen av energiskatt hänför sig användning av lätt brännolja mest exakt till de gårdar som lidit av de svåra väderförhållandena – till exempel tung brännolja används i första hand i växthus. Lätt brännolja används också för uppvärmning, men i synnerhet i traktorer, spannmålstorkar och andra arbetsmaskiner som används i jordbruket, och just torknings- och maskinkostnaderna har stigit på grund av de exceptionella väderförhållandena hösten 2017. Även kommissionen anser att på ovannämnda grunder uppfyller en tilläggsåterbäring riktad enbart till lätt brännolja objektivitetskriterierna i artikel 44 i gruppundantagsförordningen, som tillämpas på energiskattestöd.

Dessutom uppfyller användningen av siffror om förbrukningen av lätt brännolja 2017 som grund för tilläggsåterbäringen både villkoren enligt artikel 44 i gruppundantagsförordningen och de allmänna villkoren för statligt stöd och är även rättvist för de jordbrukare som lidit av skördeskador. Tilläggsåterbäringen betalas enligt tidtabellen för de normala återbäringarna för 2017. Detta är dessutom det enklaste och snabbaste sättet ur Skatteförvaltningens synvinkel. Det är möjligt att göra ändringarna enligt en snabb tidtabell och de administrativa kostnaderna blir små. Ändringarna kräver inga tilläggsresurser. Ansökningarna om återbäring lämnas in på normalt sätt före utgången av februari och tilläggsåterbäringen behöver inte sökas särskilt, utan återbäringarna kan betalas i slutet av 2018 i samband med återbäringen för 2017.

Tilläggsåterbäringen av energiskatter betyder att den gällande stödordningen för återbäring av energiskatt inom jordbruket ändras temporärt. Anmälan om införande av tilläggsåterbäringen ska i enlighet med gruppundantagsförordningen göras till kommissionen inom 20 arbetsdagar efter att stödet trätt i kraft och kommissionen kan rikta efterhandskontroll som baserar sig på urval mot det.

Det föreslås att lagen om återbäring av energiskatt inom jordbruket ändras så att till 4 § fogas temporärt ett nytt 2 mom., som tillämpas endast på användning av lätt brännolja inom jordbruket under 2017. I momentet sägs att utöver det som i 1 mom. föreskrivs om skatteåterbäring betalas för lätt brännolja en tilläggsåterbäring på 7,70 cent per liter.

Eftersom ansökningstiden för återbäringar av energiskatt för 2017 ännu inte har gått ut, är förbrukningssiffrorna för lätt brännolja inte kända, så det kan hända att man blir tvungen att ändra tilläggsåterbäringens belopp under riksdagsbehandlingen. Återbäringens storlek har beräknats utifrån en grov uppskattning om att förbrukningen av lätt brännolja inom spannmålstorkningen fördubblades från 2016 till 2017 medan annan förbrukning av lätt brännolja förblev på 2016 års nivå. Enligt Naturresursinstitutets förhandsuppgifter om jordbruks- och trädgårdsföretagens energiförbrukning stod spannmålstorkningen för cirka 22 procent av förbrukningen av lätt brännolja 2016. Förbrukningen av lätt brännolja enligt jordbrukets ansökningar

om återbäring av energiskatt uppskattas sålunda öka från cirka 58 miljoner liter till 325 miljoner liter 2017.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen ökar statens budgetutgifter med ett engångsbelopp av 25 miljoner euro 2018.

Det mervärdesskattefria priset på lätt brännolja var cirka 0,73 cent per liter 2017, så enligt ovannämnda uppskattningar steg energikostnaderna för jordbruk som omfattas av återbäringen av energiskatt till följd av de exceptionella väderförhållandena med cirka 42 miljoner euro innan återbäringarna av energiskatt beaktas. Den gällande återbäringen av energiinnehållsskatten minskar denna kostnadsbörda med cirka fyra miljoner euro till 38 miljoner euro. Den föreslagna tilläggsåterbäringen minskar nettobördan i form av stigande energikostnader till följd av de exceptionella väderförhållandena från 38 miljoner euro till cirka 13 miljoner euro.

Den genomsnittliga tilläggsåterbäringen beräknas vara cirka 680 euro. Tilläggsåterbäringen riktar också mot jordbrukare vilkas energikostnader har ökat endast litet eller inte alls till följd av de exceptionella väderförhållandena.

3.2 Konsekvenser för miljön

Eftersom jordbrukarna i huvudsak har fattat produktionsbesluten för 2017 utan vetskap om tilläggsåterbäringen, medför höjningen av återbäringen av energiskatten som en engångsåtgärd inte nödvändigtvis några negativa incitament med tanke på miljön. Å andra sidan kan en ökning av återbäringen av energiskatt i efterhand öka förväntningarna på att återbäring av energiskatt kan användas för ekonomiskt stöd i motsvarande fall i framtiden, varvid propositionen kan påverka jordbrukarnas framtida produktionsbeslut och sålunda minska effekten av miljöstyrningen inom energibeskattningen.

3.3 Konsekvenser för myndigheterna

För Skatteförvaltningen medför den föreslagna ändringen endast en liten administrativ kostnad till följd av att priset per enhet ändras, eftersom tilläggsåterbäringen betalas till sökanden enligt normal återbäringstidtabell och normalt återbäringsförfarande.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet i samarbete med jord- och skogsbruksministeriet samt arbets- och näringsministeriet.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt och senast den 1 maj 2018, så att Skatteförvaltningen hinner göra de nödvändiga ändringarna i informationssystemen och betala tilläggsåterbäringen i slutet av september 2018 i samband med den normala återbäringen för 2017.

Propositionen hänför sig till tilläggsbudgetpropositionen för 2018.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

RP 7/2018 rd

Lagförslag

Lag

om temporär ändring av 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006), sådan paragrafen lyder i lag 1186/2014, temporärt ett nytt 2 mom. som följer:

4 §

Skatteåterbäringens belopp

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. återbärs till sökanden punktskatt till ett belopp av 7,70 cent per liter för lätt brännolja som använts i jordbruket under skatteåret 2017.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 22 februari 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Finansminister Petteri Orpo

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om temporär ändring av 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006), sådan paragrafen lyder i lag 1186/2014, temporärt ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

4 §

Skatteåterbäringens belopp

Föreslagen lydelse

4 §

Skatteåterbäringens belopp

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. återbärs till sökanden för lätt brännolja som använts i jordbruket under skatteåret 2017 punktskatt 7,70 cent per liter.

Denna lag träder i kraft den 20 .
